



Na internetu se posljednjih godina pojavljuje sve veći broj sadržaja, članaka, predavanja, radionica i edukacija u kojima se realitetna terapija i teorija izbora predstavljaju bez odgovarajućeg ovlaštenja, a nerijetko i bez potrebnih stručnih referenci. Posljedica toga je da se pod nazivima realitetne terapije i teorije izbora javnosti prenose različita osobna tumačenja, pojednostavljenja, pa i sadržaji koji nisu u skladu s izvornim konceptima našega pristupa. Sve to šteti našem pristupu pa je profesionalna odgovornost našeg instituta kao i nacionalnih društava takvu praksu sprječavati.

Realitetna terapija i teorija izbora predstavljaju jasno definirane i zaštićene profesionalne koncepte i brendove, zbog čega njihovo poučavanje i predstavljanje kao edukacije zahtijeva odgovarajuće ovlaštenje.

Važno je pritom razlikovati kvalifikaciju za prakticiranje realitetne terapije od kvalifikacije za njezino poučavanje.

Psihoterapeuti realitetne terapije kvalificirani su za primjenu realitetne terapije u svojoj psihoterapijskoj praksi. Međutim, sam naziv psihoterapeuta realitetne terapije ne daje ovlaštenje za poučavanje realitetne terapije niti teorije izbora kao njezine teorijske osnove. Za poučavanje je potrebna dodatna edukacija i odgovarajući status učitelja.

Ta razlika postoji upravo zato da bi se očuvali identitet, teorijska utemeljenost i profesionalni standardi pristupa. Kada bi svaki praktičar istodobno bio ovlašten i poučavati pristup na temelju vlastitog razumijevanja, s vremenom bismo umjesto jasno definiranog pristupa imali niz njegovih različitih interpretacija. Sličnu razliku nalazimo i u drugim profesijama: stručna osposobljenost liječnika za prakticiranje medicine ili pravnika za bavljenje pravom sama po sebi nije isto što i kvalifikacija za poučavanje tih disciplina.

S druge strane, psihoterapeuti realitetne terapije svakako mogu, u okviru svojih stručnih kompetencija i osobnih referenci, razvijati i izvoditi aplikativne programe namijenjene određenim ciljanim skupinama ili specifičnoj problematici. U takvom programu mogu koristiti svoje znanje i iskustvo stečeno kroz edukaciju.

Međutim, takav program treba biti jasno predstavljen kao autorski ili aplikativni program njegovih izvođača, a nikako ne kao edukacija. Drugim riječima, radi se o primjeni vlastitog stručnog znanja i razumijevanja na određenu problematiku, a ne o poučavanju teorije izbora niti o predstavljanju programa kao njihove službene primjene na određenu ciljanu problematiku.

Upravo je ta razlika za nas ključna.

Štititi svoj pristup ne znači ograničavati kolege u njihovom stručnom radu niti u razvijanju vlastitih programa. Naprotiv, smatram vrijednim da psihoterapeuti svoja znanja kreativno primjenjuju u različitim područjima i time promoviraju naš pristup. Istodobno, svatko od nas treba štititi profesionalni identitet realitetne terapije i teorije izbora te osigurati da se javnosti pod tim nazivima nude samo edukacije koje izvode za to osposobljeni i ovlašteni učitelji.

Ponekad se i sami, najčešće nenamjerno, možemo uključiti u projeke u kojima granica između primjene, predstavljanja i poučavanja realitetne terapije i teorije izbora nije dovoljno jasno postavljena. **Vjerujem da je jedan od razloga i to što do sada nismo imali dovoljno jasno artikuliran stav s kojim bi bili upoznati svi naši učitelji, psihoterapeuti i edukanti.**



Zato ovo ne vidim kao pitanje traženja odgovornosti za ono što je bilo, nego kao priliku da ubuduće budemo jasniji i usklađeniji u zaštiti profesionalnog identiteta našega pristupa.

Želim vas stoga pozvati na veću budnost kada dobivate pozive za sudjelovanje u različitim projektima, edukacijama, radionicama, predavanjima, konferencijama ili drugim javnim predstavljanjima. Prije prihvaćanja takvog poziva važno je obratiti pažnju na to kako je projekt predstavljen, u kojem se svojstvu od vas očekuje sudjelovanje te koriste li se nazivi realitetna terapija i teorija izbora na način koji može ostaviti dojam da se radi o edukaciji ili predstavljanju našega pristupa.

Posebno je važno razlikovati vlastitu stručnu i aplikativnu djelatnost, u kojoj svatko od nas može koristiti znanja i iskustva stečena kroz edukaciju, od poučavanja i predstavljanja pristupa, za što je potrebno odgovarajuće ovlaštenje.

Ne želimo zatvarati prostor suradnji – upravo suprotno. Želimo sudjelovati u različitim stručnim projektima i svojim znanjem doprinose široj profesionalnoj zajednici. Istodobno nam je važno da zajedno budemo pažljivi prema tome gdje završava naša osobna stručna primjena, a gdje počinje predstavljanje i poučavanje realitetne terapije i teorije izbora. U tom smislu računam na zajedničku profesionalnu odgovornost i budnost svih nas.

Bosiljka Lojk